

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ТА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА

STATE SUPPORT AND ATTRACTION OF INVESTMENTS AS A FACTOR IMPACT ON THE ACCOUNTING INFORMATION SUPPORT IN PIG

Людвенко Д.В.

кандидат економічних наук, доцент,
старший викладач кафедри технології навчання,
охорони праці та дизайну,
Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти

У статті розглянуто сучасний стан та тенденції залучення інвестицій у галузь свинарства України. Проаналізовано основні тенденції, особливості та завдання державної підтримки сільськогосподарських підприємств, зайнятих у виробництві свинини. Виявлено проблеми впливу обліково-інформаційного забезпечення на подальший розвиток галузі.

Ключові слова: державна підтримка, свинарство, інвестиції, сільськогосподарські підприємства, обліково-інформаційне забезпечення, аграрний сектор.

В статье рассмотрены современное состояние и тенденции привлечения инвестиций в отрасль свиноводства Украины. Проанализированы основные тенденции, особенности и задачи государственной поддержки сельскохозяйственных предприятий, занятых в производстве свинины. Выявлены проблемы влияния учетно-информационного обеспечения на дальнейшее развитие отрасли.

Ключевые слова: государственная поддержка, свиноводство, инвестиции, сельскохозяйственные предприятия, учетно-информационное обеспечение, аграрный сектор.

The current status and trends of attracting investment in the sector pig Ukraine. The basic trends, features and objectives of state support of agricultural enterprises engaged in the production of pork. Issues effect of accounting and information support for the further development of the industry.

Keywords: government support, pigs, farms, investments, accounting and information support agricultural sector.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Відомо, що ефективний розвиток кожної країни у світі залежить від державної підтримки. Це – реалізація реформ у соціально-економічному напрямі, суспільний розвиток нації, залучення зовнішніх та внутрішніх інвестицій, надання грантів тощо. Не є винятком і Україна, де наше дослідження сконцентроване в аграрному секторі економіки, насамперед у галузі тваринництва, зокрема свинарстві. Наприклад, на загальнодержавному рівні Кабінетом Міністрів України в 2010 р. була затверджена Програма розвитку свинарства на період до 2015 р.

У 2011 р. за кошти державного бюджету здійснювалося часткове відшкодування будівництва (або реконструкції) тваринницьких комплексів та потужностей із виробництва концентрованих кормів (Постанова КМУ від 4 жовтня 2011 р. № 900). За підсумками того ж 2011 р. на ці заходи спрямовано 226,4 млн. грн., що

дало можливість частково відшкодувати вартість побудованих та реконструйованих тваринницьких комплексів, зокрема у свинарстві на 21,7 тис. свиноматок, а також двох підприємств із виробництва комбікормів потужністю 60 та 90 тис. т на рік. У 2012 р. на такі цілі передбачалися видатки загального фонду у розмірі понад 822 млн. грн. [1; 4; 6].

У вищезазначених документах передбачено заходи щодо підвищення ефективності аграрного сектора економіки в цілому, зокрема у галузі тваринництва (свинарства) Але потрібно зауважити, що організаційно-політичний стан країни та низка економічних причин призупинили і навіть згорнули державні програми, які пов'язані з аграрним сектором. Так, у держбюджеті 2014 р. за програмою підтримки галузі тваринництва передбачалося виділення 888 млн. грн. у рамках фінансування Міністерства аграрної політики і продовольства. У 2015 р. дана програма відсутня.

На нашу думку, це пов'язано з низкою причин, таких як:

– вплив антитерористичної операції на сході країни (частково на території Донецької та Луганської областей);

– упровадження європейських рекомендацій по процесам інтеграції України в європейське товариство;

– недостатнє розуміння актуальності аграрних питань у сучасних умовах у контексті вирішення продовольчої безпеки країни тощо.

Проте в країнах СНД аналогічні програми давно розроблені та активно впроваджуються в життя. Наприклад, у Грузії існують державні гранти, програми компенсації кредитних ставок. У Республіці Казахстан через АТ «Фонд фінансової підтримки сільського господарства» та АТ «Казагрофінанс» реалізуються програми кредитування розвитку сімейних ферм [2; 5; 7]. Отже, актуальним питанням на сучасному етапі розвитку аграрної сфери є забезпечення державної підтримки розвитку галузі в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Низка вітчизня-

них учених та економістів-практиків неодноразово вирішували завдання, які поставали перед галуззю свинарства залежно від економічної ситуації в країні. Рекомендації щодо розвитку свинарства, його державної підтримки та залучення інвестицій, знайшли своє відображення в працях В. Андрійчука, Б. Даниліва, П. Канінського, С. Кваші, О. Красноручького, Ю. Лузана, О. Мазуренка, П. Макаренка, В. Месель-Веселяка, М. Пархомця, П. Саблука, А. Стельмащука, О. Шпичака та багатьох інших. Не залишилися поза увагою вчених і проблеми ведення обліку в галузі свинарства та його особливості. Дослідження цих питань проводили такі вчені, як: П.С. Безруких, Ф.Ф. Бутинець, В.П. Завгородній, А.М. Кузьмінський, М.С. Пушкар, С.В. Свірко, В.В. Сопко, Л.К. Сук, П.Л. Сук та ін.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Головною метою даної статті є розробка заходів щодо державної підтримки галузі тваринництва як чинника забезпечення ефективного функціонування свинарства в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У результаті дослідження встанов-

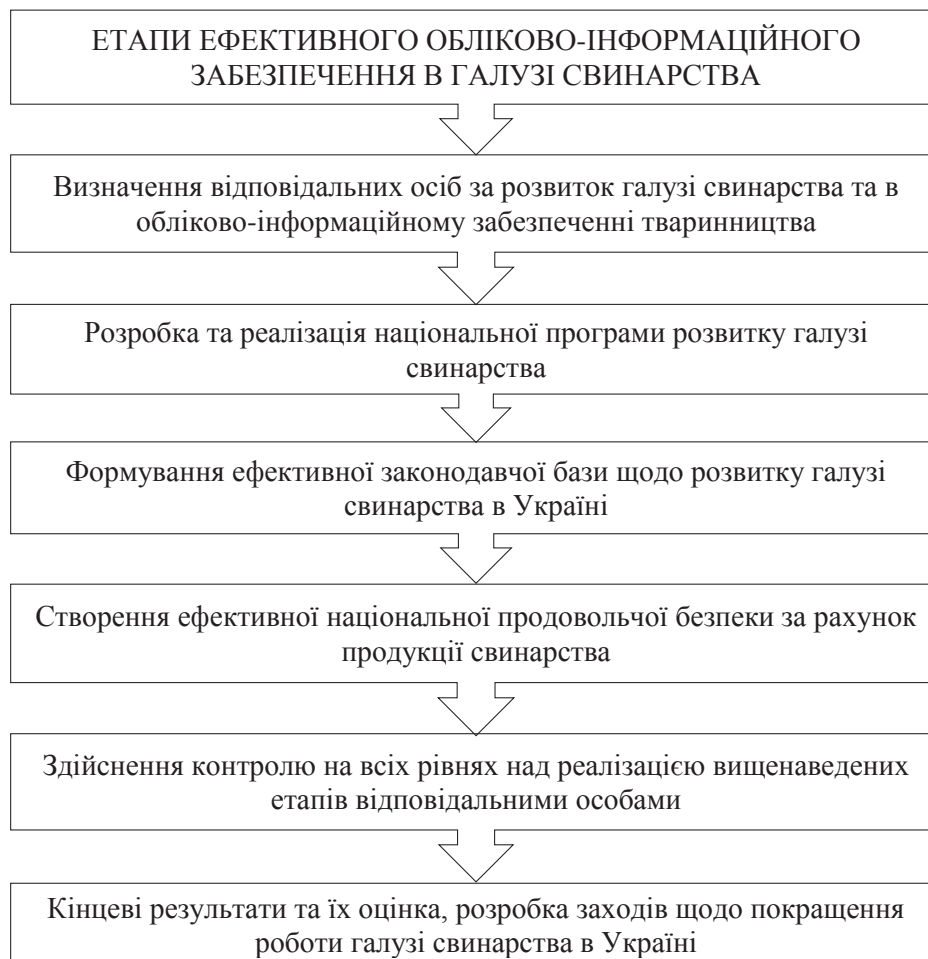

Рис. 1. Етапи формування ефективної державної підтримки галузі свинарства в обліково-інформаційному забезпеченні

Джерело: складено автором за [8, с. 150]

лено, що існують різні підходи до трактування соціально-економічної сутності державної підтримки галузі свинарства в сільському господарстві України. Вони подібні між собою та відрізняються лише окремими складниками. Так, у більшості науково-практичних робіт дана категорія визначається як розробка та реалізація єдиних та комплексних заходів щодо підтримки галузі тваринництва, зокрема свинарства, за рахунок, насамперед, державних важелів впливу [1, с. 3]. Багато вітчизняних учених визначили основні етапи формування державної підтримки забезпечення ефективної підтримки галузі тваринництва в аграрному секторі економіки України (рис. 1).

Дана схема показує, що формування державної підтримки в галузі свинарства повинне здійснюватися на визначенні відповідальних осіб за розвиток даної галузі (керівників і працівників як державних, так приватних підприємств усіх рівнів). Формується висновок, що саме вони забезпечують умови для реалізації інших вищевказаних етапів та розробку і реалізацію комплексної національної програми розвитку галузі свинарства, контроль її виконання та оцінку відповідних результатів, як наслідок, **ефективного обліково-інформаційного забезпечення в галузі свинарства.**

На нашу думку, вищезазначений підхід забезпечить визначення основних засад ефективної державної підтримки галузі свинарства в обліково-інформаційному забезпеченні на всіх рівнях.

На думку багатьох учених, ефективна реалізація всіх економічних реформ в аграрному секторі економіки та забезпечення ефективного обліково-інформаційного забезпечення в галузі свинарства можливі за умови чіткого форму-

вання **відповідальних за розвиток цієї галузі осіб** на макро- та мікрорівнях (рис. 2). На нашу думку, провідними виконавцями щодо обліково-інформаційного забезпечення та розвитку галузі свинарства повинні бути майже всі державні і приватні структури та їх представники (Президент України та його адміністрація, Кабінет Міністрів України на чолі з прем'єр-міністром та всі його підрозділи, міністерства і відомства, до компетенції яких входить робота у цій галузі, районні та місцеві органи влади, господарюючі суб'єкти та підприємці цієї та інших галузей і безпосередні споживачі продукції свинарства).

Ми погоджуємося, що вищевказаний підхід до розподілу повноважень і обов'язків відповідальних за розвиток галузі сприятиме *розробці та реалізації національної програми розвитку галузі свинарства в Україні.* Так, нині провідною структурою, що визначає ефективність функціонування вищевказаної галузі та формуванню програм її розвитку, є Міністерство аграрної політики України. Проте, на нашу думку, його діяльність повинна базуватися на спільній співпраці з усіма державними і приватними інститутами, які пов'язані зі свинарством. Реалізація вищевказаної пропозиції передбачає визначення заходів щодо розвитку галузі завдяки постійному відслідковуванню проблем аграріїв, зайнятих у свинарстві, визначенню відповідальних, за їх вирішення, виконавців та відповідних термінів; забезпечення виділення окремих коштів державного та місцевих бюджетів не лише в межах фінансування Міністерства аграрної політики України та його обласних, місцевих, районних, селищних підрозділів, але й завдяки інвестиційної діяльності, як зовнішньої, так і внутрішньої, щодо підтримки цього

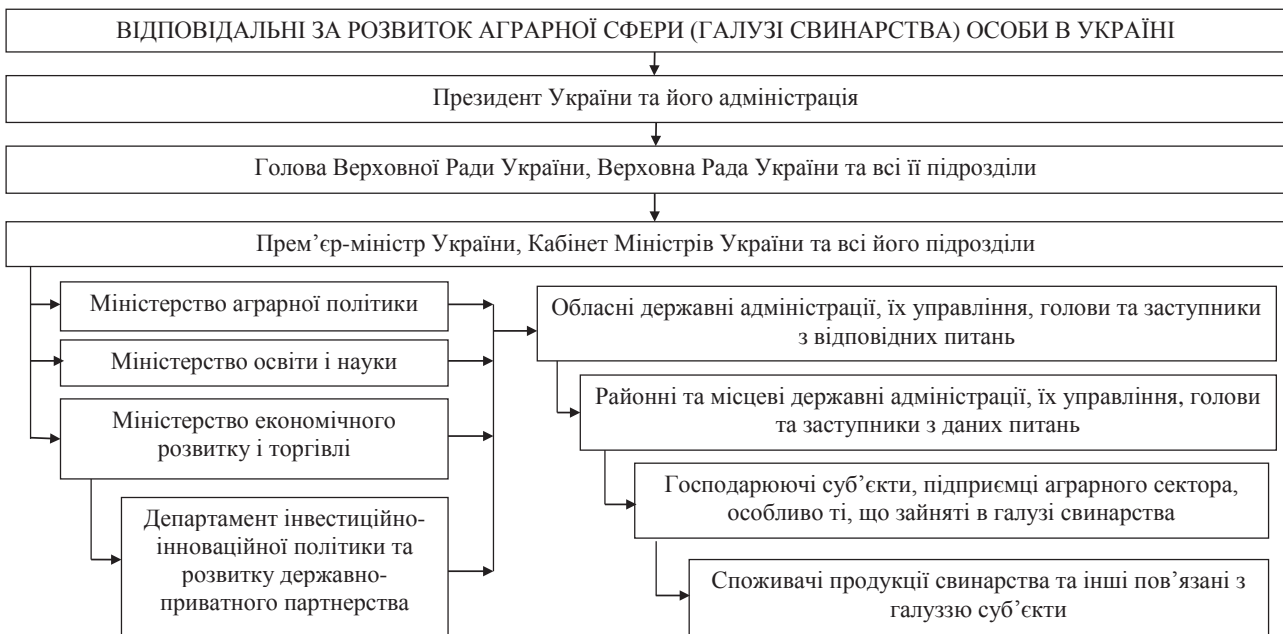

Рис. 2. Структура груп відповідальних осіб за формування розвитку галузі свинарства в Україні
Джерело: складено автором

процесу всіма відповідальними структурами та виконавцями.

Ми вважаємо, що вищевказаний підхід сприятиме чіткому та прозорому формуванню та виділенню коштів на ефективний розвиток галузі свинарства в Україні в цілому (табл. 1).

Так, розробка національної програми розвитку галузі свинарства повинна базуватися на таких напрямках реформування, як: концентрація ресурсів та зусиль на пріоритетних напрямках розвитку галузі; переведення виробництва свинини на ресурсозберігаючі інноваційні технології, здатні забезпечити конкурентоспроможну у світовому вимірі собівартість продукції та впровадження системи забезпечення світового рівня якості продукції; реформування систем, які забезпечують ефективне впровадження та застосування новітніх ресурсозберігаючих технологій; зміна методів управління галуззю на основі створення, впровадження та гнучкого використання фінансових та нефінансових державних інструментів як стимулів та мотиваторів; внесення змін до нормативно-правової бази, що впливатимуть на ефективність та розвиток галузі; реформування алгоритму розподілу та використання коштів державного бюджету під потреби розвитку галузі тваринництва; розробка заходів та механізми щодо захисту вітчизняного товаровиробника та забезпечення наповнення

внутрішнього ринку м'яса свининою вітчизняного виробництва; реалізація дієвого механізму стимулювання інноваційної діяльності та притоку інвестицій у тваринницьку галузь для реконструкції наявних потужностей і будівництва нових тваринницьких комплексів, закупівлі сучасного технологічного обладнання та племінного поголів'я в рамках цільових програм і пілотних проектів; забезпечення створення інфраструктури ринків продукції свинарства через внутрігосподарську інтеграцію, а також формування виробничо-збутових кооперативів, оптових ринків та ярмарків живих свиней.

Уважаємо, що ці та інші напрями реформування щодо реалізації комплексної програми розвитку галузі свинарства повинні забезпечити продовольчу безпеку держави, створити експортний потенціал на основі концентрації ресурсів та коштів на пріоритетних напрямках розвитку галузі, сформувати ефективну цінову, фінансово-кредитну та бюджетну політику в цілому. Разом із тим провідним серед вищевказаних етапів є аналіз наявних проблем розвитку галузі свинарства в Україні.

Основними пріоритетами щодо розвитку свинарства є підтримка організації крупнотоварного спеціалізованого виробництва з поголів'ям свиней понад 3 тис. , реконструкція господарств промислового типу в напрямі запровадження

Таблиця 1

Напрями реформування національної програми розвитку галузі свинарства в Україні

№ п/п	Етап	Мікрорівень	Макрорівень
1.	Концентрація ресурсів та зусиль на пріоритетних напрямках розвитку галузі	+	+
2.	Переведення виробництва свинини на ресурсозберігаючі інноваційні технології, здатні забезпечити конкурентоспроможну у світовому вимірі собівартість продукції. Впровадження системи забезпечення світового рівня якості продукції	+	-
3.	Реформування систем, які забезпечують ефективне впровадження та застосування новітніх ресурсозберігаючих технологій	+	+
4.	Зміна методів управління галуззю на основі створення, впровадження та гнучкого використання фінансових та нефінансових державних інструментів як стимулів та мотиваторів. Перегляд суті, наповнення та адресного використання державних інструментів	+	-
5.	Внесення змін до нормативно-правової бази, що впливатимуть на ефективність та розвиток галузі	+	+
6.	Реформування алгоритму розподілу та використання коштів державного бюджету під потреби розвитку галузі тваринництва	-	+
7.	Розробка заходів та механізми щодо захисту вітчизняного товаровиробника та забезпечення наповнення внутрішнього ринку м'яса свининою вітчизняного виробництва	-	+
8.	Реалізація дієвого механізму стимулювання інноваційної діяльності та притоку інвестицій в тваринницьку галузь для реконструкції наявних потужностей і будівництва нових тваринницьких комплексів, закупівлі сучасного технологічного обладнання та племінного поголів'я в рамках цільових програм і пілотних проектів	+	+
9.	Забезпечення створення інфраструктури ринків продукції свинарства через внутрігосподарську інтеграцію, а також формування виробничо-збутових кооперативів, оптових ринків та ярмарків живих свиней	+	+

Джерело: розроблено автором

новітніх технологій, досягнення повної екологічної безпечності виробництва, укрупнення ферм дрібних товаровиробників та створення кооперативних формувань.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Основу майбутнього вітчизняного свинарства повинні становити сучасні відгодівельні комплекси з низькими питомими інвестиціями на скотомісце і з використанням технології холодного утримання тварин на глибокій незмінюваній підстилці. Комплектування комплексів

здійснювати трипородним гібридним молодняком із показниками конверсії корму і темпами росту на світовому рівні, відповідно 3 кг корму на 1 кг приросту та 700–800 г за добу, відтворення якого здійснювати в рамках великотоварної селекційно-генетичної піраміди з нуклеусом.

За категоріями господарств виробництво свинини повинно становити: великі промислові та реформовані господарства – 45%, особисті селянські господарства – 35%, племінні господарства – 10%, фермерські – 10%.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Зубець М.В. Виклад звітної доповіді на Загальних зборах Національної академії аграрних наук України 14 квітня 2010 року / М.В. Зубець // Економіка АПК. – 2010. – № 6. – С. 3–7.
2. Государственная поддержка животноводов Казахстана. Часть 2 [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <http://agrotk.kz/press-tsentr/agrarnye-novosti/1251/>.
3. Кібенко В.О. Економічне обґрунтування доцільності інвестицій в інтенсифікацію свинарства: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / В.О. Кібенко. – Дніпропетровськ, 2010. – 22 с.
4. Маслак О. Свинарство – традиції та прибутковий бізнес / О. Маслак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/ekonomichnyi-gektar/901-svynarstvo-tradytsii-ta-prybutkovyi-biznes.html>.
5. Новые меры господдержки животноводства презентованы на коллегии МСХ РК [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nomad.su/?a=3-201406300020>.
6. Слобода С. Свинарство потребує підтримки з боку держави / С. Слобода [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://a7d.com.ua/agropolitika/agri-work/2230-svynarstvo-potrebuye-pidtrimki-z-boku-derzhavi.html>.
7. Чередниченко Е. Государственная политика Грузии направлена на развитие аграрного сектора / Елена Чередниченко [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.apk-inform.com/ru/exclusive/topic/1052369#.Vik1rNLhDDc>.
8. Клокар О.О. Формування механізму ефективного відтворення ресурсного потенціалу аграрного сектора економіки: [монографія] / О.О. Клокар. – Біла Церква: Білоцерківський національний аграрний університет, 2012. – 412 с.
9. Наказ Міністерства аграрної політики «Про затвердження Програми розвитку свинарства на період до 2015 року» від 17.09.2010 № 569/72 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-programi-rozvitku-svynarstva-na-period-do-doc51902.html>.